

Sygnatura akt VI Ka 177/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **8 maja 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grzegorz Kiepusa

Protokolant Aleksandra Studniarz

przy udziale Donaty Janickiej

Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.w G.

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2018 r.

sprawy **A. K. ur. (...) w R.,**

córki M. i H.

oskarżonej z art. 286§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 4 grudnia 2017 r. sygnatura akt IX K 367/17

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 177/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2017 roku, sygn. akt IX K 367/17, Sąd Rejonowy w Gliwicach uniewinnił oskarżoną A. K. od zarzucanego jej czynu z art. 286 § 1 kk, polegającego na tym, że w 2012 r. w K. działając wspólnie i w porozumieniu z K. S. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadziły w błąd L. F., co do zamiaru wywiązania się z umowy, której przedmiotem był zakup dwóch lokali mieszkalnych, a następnie przyjęły od niego na poczet zakupu tych lokali pieniądze w kwocie co najmniej 160 000 zł, której to kwoty nie zainwestowały w ustalony sposób ani nie zwróciły wymienionemu, a tym samym doprowadziły pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy we wskazanej kwocie.

Wyrok ten w całości na niekorzyść oskarżonej zaskarżył prokurator, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść tego orzeczenia, polegający na bezpodstawnym i bezkrytycznym uznaniu, że w świetle zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego, brak jest dostatecznych dowodów winy oskarżonej A. K. oraz dowodów popełnienia przez nią zarzucanego jej przestępstwa spenalizowanego w art. 286 § 1 kk – podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego niniejszej sprawy prowadzi do wniosku odmiennego, mianowicie, że oskarżona swoim zachowaniem wyczerpała wszystkie ustawowe znamiona zarzucanego jej czynu zabronionego.

Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna, stąd konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że ustalenia faktyczne Sądu I instancji są dalece rozmyte, nie zawierają niezbędnych odniesień do okoliczności relewantnych z punktu widzenia ewentualnej subsumcji do normy płynącej z art. 286 § 1 kk. Z kolei ocena materiału dowodowego jest raczej kompilacją fragmentów poszczególnych środków dowodowych, niż próbą wyprowadzenia logicznych wniosków pozwalających na rozstrzygnięcie o przedmiocie procesu.

Mimo braku stanowczych i jasnych stwierdzeń w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, przyjąć trzeba, że Sąd Rejonowy ustalił, że pokrzywdzony L. F. przekazał oskarżonej A. K. i jej współniczce K. S. kwotę co najmniej 160 000 zł, wręczając pieniądze na ręce A. K.. Ustalił także Sąd Rejonowy, że pokrzywdzony nie odzyskał tych pieniędzy nawet w części. Przesłanką do uniewinnienia oskarżonej było stwierdzenie, że brak jest wystarczających dowodów do stwierdzenia, że pokrzywdzony został przez oskarżoną wprowadzony w błąd odnośnie sposobu wykorzystania pieniędzy przekazanych przez niego oskarżonej i jej współniczce. Brak więc było w ocenie Sądu Rejonowego realizacji znamienia wprowadzenia w błąd. Wniosek taki wyprowadził Sąd I instancji z faktu, że pokrzywdzony miał wydać oskarżonej i jej współniczce kwotę 160 000 zł, nie jak pierwotnie zeznawał - w celu planowanego przez oskarżoną i jej współniczkę, jako pośredniczki, zakupu nieruchomości, ale w celu realizacji umowy pożyczki.

Podkreślić należy, że okoliczność, jaka konkretnie czynność prawna (o ile nie była to czynność pod tytułem darmym) legła u podstaw przekazania przez pokrzywdzonego pieniędzy oskarżonej nie determinuje ostatecznie i nie może z góry eliminować ustalenia, że pokrzywdzony został wprowadzony w błąd co do zamiaru oddania przez oskarżoną przekazanych jej środków. Trudno tymczasem, na podstawie przeprowadzonych w sprawie dowodów przyjmować, że zamiarem stron, tj. pokrzywdzonego oraz oskarżonej i jej współniczki było dokonanie darowizny. Wprawdzie w opisie zarzuconego w akcie oskarżenia czynu znalazło się stwierdzenie, że wprowadzenie pokrzywdzonego w błąd obejmowało zamiar wywiązania się z umowy, której przedmiotem był zakup dwóch lokali mieszkalnych, jednak sąd rozpoznaje sprawę, zainicjowaną skargą oskarżyciela, w granicach tożsamości czynu i w tych granicach może dokonać zmiany opisu czynu. Niezbędna była zatem weryfikacja, czy zachowanie oskarżonej polegało na wprowadzeniu pokrzywdzonego w błąd co do zamiaru zwrotu przekazanych pieniędzy. Konkretyzacja umowy odpłatnej, która legła u podstaw przekazania środków nie determinuje bytu przestępstwa oszustwa, ponieważ wprowadzenie w błąd, jak już wyżej wskazano, może obejmować sam zamiar zwrotu pieniędzy.

W świetle zgromadzonych dowodów aprioryczna eliminacja możliwości, że oskarżona zrealizowała znamię wprowadzenia pokrzywdzonego w błąd jest sprzeczna z zasadami logiki i racjonalnego rozumowania. Z jednej strony Sąd Rejonowy na podstawie zeznań pokrzywdzonego, innych potwierdzających to świadków, a także wyciągów bankowych wiążąco ustalił, że pokrzywdzony wydał oskarżonej kwotę co najmniej 160 000 zł. Uznał tym samym Sąd Rejonowy za niewiarygodne wyjaśnienia oskarżonej w zakresie, w którym zaprzeczała ona jakoby otrzymywała pieniądze od oskarżonego. Wobec takich stanowczych ustaleń zbędne jest tutaj przywoływanie szczegółowych okoliczności dotyczących przekazania środków. Z drugiej strony - wobec pojawiającej się w zeznaniach pokrzywdzonego i występującej w niniejszej sprawie w roli świadka współniczki oskarżonej – K. S. (skazanej za czyn z art. 286 § 1 kk prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 7 listopada 2017 roku, sygn. akt IX K 1812/16) informacji, że podstawą przekazania kwoty 160 000 zł była umowa pożyczki, a nie jak wcześniej wynikało z zeznań pokrzywdzonego umowa nienazwana przekazania środków na zakup nieruchomości - z góry zakłada, że oskarżona nie wprowadziła pokrzywdzonego w błąd, chociażby co do zamiaru zwrotu przekazanych środków.

Uchylił się Sąd Rejonowy od dokonania ustaleń z zakresu strony podmiotowej – skoro stwierdzono, że oskarżona przyjęła pieniądze, należało podjąć próbę wyjaśnienia w jakim celu to zrobiła i z jakim zamiarem. Trudno także na podstawie uzasadnienia zaskarżonego wyroku, stwierdzić, jak oceniono wyjaśnienia oskarżonej co do tego, że podpisując uznanie długu do kwoty 100 000 zł, nie działała w pełni swobodnie. Nie oceniono także należyte dowodów pod kątem ustalenia okoliczności, czy oskarżona miała zamiar zwrotu pieniędzy. Brak jest ustalenia w zakresie, czy przyjmując pieniądze od pokrzywdzonego oskarżona działała jako współnik spółki cywilnej, co ewentualnie przesądzałoby o solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania spółki, zgodnie z art. 864 kc. Na ocenę realizacji znamion zarzuconego przestępstwa mogą wpływać wzajemne relacje między oskarżoną i K. S. jako współniczkami, ewentualna utrata płynności finansowej ich firmy, sama długotrwałość i sposoby uchylania się od zwrotu długu, ewentualne inne prawomocne skazania za przestępstwa w ramach prowadzonej przez współniczki działalności – od wyjaśnienia i ustalenia wszystkich tych okoliczności uchylił się Sąd Rejonowy.

Wobec powyższego konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd ponownie rozpoznający sprawę podejmie próbę wyjaśnienia wskazanych wyżej okoliczności, ze szczególnym uwzględnieniem, czy oskarżona wprowadziła swoim zachowaniem oskarżonego w błąd co do zamiaru zwrotu pieniędzy. Pamiętać przy tym należy, że pieniądze będące przedmiotem przekazania należały do matki pokrzywdzonego.